

ex consecratione, affirmat, quod quisquis alterum eorum vendit, sine quo alterum habere non potest, neutrum non venditum derelinquit. Ac per hoc eum, qui rem Ecclesie vendit vel emit, simoniacum intelligit. In nomine vero procuratoris intelligit prefata Synodus quemlibet ecclesiasticarum rerum administratorem, ut verbi gratia Præpositum, Oeconomum, vice Dominum: Defensoris nomine Advocatum, sive Castaldum, Judicem: In subiecto regule Archipresbyterum, Archidiaconum, Canonicum, Monachum, vel quemlibet Ecclesiastico mancipatum officio. Quod vero Spiritum sanctum, quantum in se est, vendat vel emat, qui Præposituram, vel huiusmodi vendit vel emit, audi Augustinum super Joannem: O quot Proposita fecerunt? Alterum Propositum habet Carthagine Primianus, alterum habet Maximianus, alterum habet in Mauritania Rogatus, alterum habent in Numidia illi & illi, quos jam nec nominare sufficimus. Circumit ergo aliquis emere columbam? Unusquisque Propositum suum laudat, quod vendit &c. Ecce venerabilis Augustinus, de Propositorum distractione agens, in nomine Columbe Sancti Spiritus venditionem vel emptionem accipit, sicut omnes hujus evangelici capituli tractatores

Ira Dei super Simoniacos, & quom gravis peccati rei efficiantur.

§.4. Pensandum vero est, quia poena multentur, qui jam Deo, & Ecclesie sue oblata vendunt, vel emunt, si cum flagellis a Dei Templo ejecti sunt qui, quæ Deo erant offerenda, vendebant, vel emebant. Si de offerendorum venditoribus vel emptoribus dictum est: Vos fecistis domum Patris mei domum negotiationis, & speluncam latronum; quid dicetur jam de Ecclesie oblatorum venditoribus vel emptoribus? Et ne quis infans objiciat, merito hos Dominum tam acerbè vindicasse, quia tunc illa in Templo, ecclesiastica vero res modo extra templum distrahantur; attendat super his Augustini non determinantem locum venditionis vel emptionis Propositorum, sed tantum indefinite dicentem: Circumit aliquis emere columbam: unusquisque Propositum suum laudat, quod vendit; non adiciens in Templo vel extra Templum hæc contra venditores vel emptores sacrarum Dei.

Quibus in rebus Propositis nostris debemus obedire.

§.5. Ad hoc vero, quod in Epistola tua sequitur, idest utrum obedire his tentantibus ad mortem nefas sit: & circa finem ejusdem epistolæ hoc idem iterum inculcatur; illud beati Petri respondemus: Obedire Deo oportet magis quam hominibus. In quo exemplo notandum, hominibus interdum obediri debere, sed magis Deo; hominibus quidem in his, quæ contra fidem & religionem non sunt. Quoniam Cives Jerusalem legimus Babylonis civibus militasse, ut Sanctum Joseph, & socios Danielis: quorum primus stuprum Domine: sequentes vero idolatriam perhorrentes, rem publicam, & alienigenarum Principum strenue gubernaverunt. Et in Evangelio habes: Cum eo, qui te angariaverit uno milliaro, alia duo ambulare debere: Et reddere, quæ sunt Cæsaris, Cæsari: & quæ sunt Dei, Deo. Item Hieronymus super epistola ad Philippenses: Si Dominus ea jubet, quæ non sunt adversa Scripturis sanctis, subjiciatur Domino servus; si vero contraria præcipit, magis obediatur spiritus, quam corporis Domino; & infra: Si bonum quid præcipit Imperator, jubentis exequere voluntatem; si malum, responde;

Utum uti Sacramentis possimas, quæ a Criminosis conferuntur.

Obedire oportet Deo magis, quam hominibus. §.6. Ad hoc vero, quod subjungitur in eadem epistola, idest utrum sit utendum Ordinationibus, & reliquis Sacramentis a criminosis exhibitis, ut ab adulteris, & a Sanctimonialium violatoribus, vel huiusmodi, ad hoc, inquam, ita respondemus: Si schismate vel hæresi ab Ecclesia non separantur, eorundem Ordinationes, & reliqua Sacramenta sancta & veneranda non negamus, sequentes beatum Augustinum, qui super Johannem de huiusmodi tam copiose quam veraciter disseruit; ait enim: Baptizet vos servus bonus, sive servus malus, non sciat se ille, qui baptizatur, baptizati non ab eo, qui sibi tenuit baptizandi potestatem; Et paulo post: Non horreat columba ministerium malorum, respiciat Domini potestatem; Si fuerit superbus minister, cum Zabulo computatur; sed per illum Christi Sacramentum non contaminatur. Quod per illum fluit, purum est: quod per illum transit, liquidum est. Idem: Spiritualis vero virtus Sacramenti ita est ut lux, quæ ab illuminandis pura excipitur, & si per immunda transeat, non inquinatur. Quos baptizat ebrius, quos baptizat homicida, quos baptizat adulter, Christus baptizat; & cætera huiusmodi. At tamen decessores nostri Nicolaus, & Gregorius a Missis Sacerdotum, quos tales revera esse constiterit, fideles abstinere decreverant, & ut peccandi licentiam cæteris auferrent, & huiusmodi ad digna poenitentia lamenta revocarent. Scribit hoc prædecessor noster Gregorius Rudolpho, & Bertholdo Ducibus inter cætera: Officium simoniacorum, & in fornicatione jacentium, scientes nullo modo accipiat, & quantum potestis, tales sanctis deservire misteris vi, si oportuerit, prohibeatis &c.

Schismaticorum, & hæreticorum Sacramenta formam habere, sed non virtutis effectum, declarat.

§.7. Porro ad hæc, quæ tibi sylogistice in eadem epistola objiciuntur, idest si Corpus & Sanguis Christi non sunt, & alia, quæ prædicimus, proprias non habent virtutis dignitates, quid agentibus obsunt; quod si habent, cur spernuntur, sicubi ab indigno præsumuntur? Ad hæc, inquam, ita respondemus, proprias quidem habent virtutis dignitates, ut præfatus Augustinus ait super Johannem contra Donatistas, sed agentibus vel suscipientibus eadem Sacramenta contra præfatorum Pontificum instituta, nisi forte sola morte interveniente, utpote ne sine baptismate vel communione quilibet humanis rebus excedat, eis, inquam, in tantum obsunt, ut veri idolatra sint, cum talibus & Ordinationum & Sacramentorum confectio, & aliter quam præmissum est, scienter susceptio vehementer a sanctis Canonibus prohibeatur; ait namque Samuel Propheta: Quoniam peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere. Hæc de malis catholicis, qui intra Ecclesiam sunt; Cæterorum schismaticorum & hæreticorum Sacramenta, quoniam extra Ecclesiam sunt, juxta sanctorum Patrum traditiones, sicut Pelagii, Gregorii, Cypriani, Augustini, Hieronymi, formam quidem Sacramentorum, non autem virtutis effectum habere profitemur, nisi cum ipsi vel eorum Sacramentis initiati per manus impositionem ad Catholicam redierint unitatem.

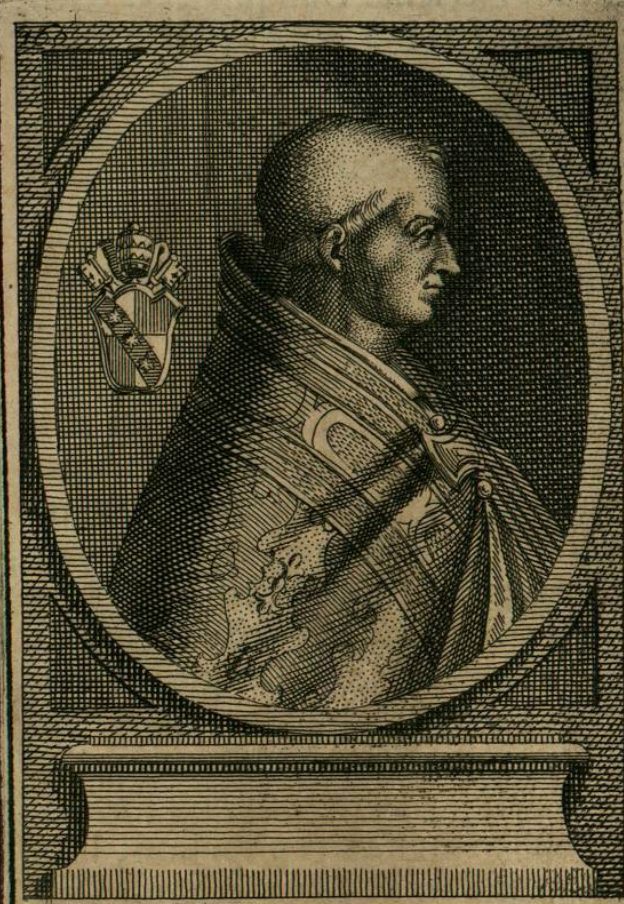
Baptisma ab Hæreticis, vel etiam a schismaticis more ecclesiastico datum, ratum esse declarat.

§.8. Sciendum vero est, quod Canones Apostolorum, quorum auctoritate Orientalis, & ex par-

PASCHALIS SECUNDUS

P A P A C L X .

ANNO ÆRÆ CHRISTI COM. MXCIX.



parte Romana utitur Ecclesia, & insignis Martyr Cyprianus, & LXXX. Episcopi cum eodem, baptismum hæreticorum lavacrum, diaboli appellant. Stephanus vero, & Cornelius, Martyres & Pontifices Romani, & venerabilis Augustinus in libro de Baptismate, eundem Cyprianum & præfatos Episcopos hanc ob causam vehementer redarguunt, affirmantes, baptismum, sive ab hæretico sive schismatico, ecclesiastico more celebratum, ratum esse; & merito, quia alia in baptismate, & alia in reliquis sacramentis consideratio est; quippe cum & ordine prior & necessarius sit: subito enim morituro prius baptismate, quam Domini Corporis communionem, vel aliis sacramentis consulitur; Et dum forte Catholicus non invenitur, fatius est ab hæretico Baptismi sacramentum sumere, quam in æternum perire. Et hanc sententiam præscriptorum Pontificum, Cornelii, Stephani, & Augustini, secuti sunt Innocentius, Siricius, Leo, Anastasius, & Magnus Gregorius, & omnis Ecclesia: Et quoniam epistolæ brevitatis propositis tibi questionibus fortasse non sufficit, eorundem temeritatem ad Sedem Apostolicam instruendam mitte, aut juxta Apostolum veluti sanæ doctrine adversarium post secundam & tertiam correctionem devita. Tu vero esto fidelis usque ad mortem, ut percipias coronam Vitæ. Data Romæ. (a)

Paschalis II. natione Tuscus, Patria Bledanus, antea Rainerius seu Ragingerius, Monachus Cluniacensis, & Abbas Monasterii Sandorum Laurentii & Stephani extra muros, Presbyter Cardinalis Tituli S. Clementis, electus est in Romanum Pontificem die 13. Augusti 1099. ac postfridie hujus diei consecratus. Sedit in Pontificatu annos xviii. mens. v. dies vii. (a) Imperantibus in Oriente Alexio Commeno, in Occidente duobus Henricis III. & IV. Obiit die 21. Januarii anno Dom. 1118. & sepultus est in Patriarchio Lateranensi. Vacavit Sedes dies iii. (c).

Schisma vigesimum quartum in Ecclesia Triplex. Primo, vel altero a Paschalis PP. electione anno, Guibertus Antipapa quem

(a) Cum nulla in calce hujus Epistolæ legatur chronologica nota, ultimam ex Urbani PP. Epistolis fecimus, Baronii secuti exemplum. Quæ vero de veritate ejusdem clarissimus hic Auctor brevibus asserit, libet referre. Illa vero hic integra est reddenda. . . Decretalis Epistola, quæ data habetur Præposito S. Juventii . . . quam necdum causam reperimus: extat enim ipsa apud Anselmum Lucensem &c. Porro quam etiam apud Gratianum diversis in locis sub diversis titulis per fragmentum positam habes Epistolam, hic ut fuit, simul integram leges.

(b) Sic legitur in Quarto ex Critic. Baron. præfixis Catalogis, in Sexto legitur dies ix. inclusis extremis, in Septimo dies viii. inclusa obitus die, in Octavo m. vii. Scriptoris incuria. (c) Baronius Paschalis PP. obitum refert ad diem 18. mensis hujus, & quæque Pontificatus dies xv. tantum addit supra annos xviii. mens. v. Pandulphi Pisani ianixus auctoritati, qui Paschalem carnis debitorum solvissis scribit xv. Kalendas Februarii: sed cum auctore Pandulpho eodem Sede vacaverit diebus tribus, Gelasius vero successore electus fuerit die 21. Januarii, prout ostendimus, legendum videtur xii. Kalendas Februarii. Prout habet Octavo ex laudatis Catalogis.

quem Clementem Tertium appella- tum diximus, de loco ad locum fu- giens, tandem infelix cum fuga diem clausit extremum. At non proinde restituta Ecclesiae tranquillitas. Hen- rici enim (III.) opera (ait Baro- nius) tres post Guibertum sunt sub- rogati sibi invicem succedentes pseu- dopontifices, Albertus, Theodoricus, & Maginulphus, arescentibus suo ipso- rum ortu maledictionis palmitibus in- felicibus. Post mortem Guiberti duo statim deliguntur Papae (ait Pandul- phus Pifanus) alter post alterum, & unus quidem eodem, alter vero post cv. electionis suae diem a fidelibus cap- tus, qui Albertus vocabatur, apud S. Laurentium retrudi; & qui Theo- doricus, apud S. Trinitatem in Cava eremiticam vitam addiscere, Patrum judicio adjudicati sunt. Eligitur & ter- tius Maginulphus nomine (qui Archi- presbyter antea fuerat, & Silvestri IV. nomen accepit) Hic quia nigroman- tia fabulis simplicem populum, illos maxime, qui conscientia scelerum, vel ambitu futuri successus ad eum refu- gium fecerant, allicuerat, gravem in Ecclesiam calcem impressit. Sed dum auguriis falsis, Pontificum adipisci ni- titur, quod ex diabolo dari non potuit, divinis destitutus auxiliis merito ami- sit; & Sacerdotium, quod sine Deo ar- ripuit, tenere non licuit misero: ami- sit & Urbem, ut exul gravi inopia miserisque afflictus (corrofa, ut ajunt, lingua) vitam cum crimine finiret.

I.

Concesso Pallio Guidoni Archiepiscopo Viennensi, eidem Episcopatus, & Metropolitana jura confirmantur.

In Biblioth. Floriac. editit Ioann. a Bofco.

Paschalis Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto fratri Guidoni Viennensi Archiepiscopo, ejusque successoribus canonice substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Summa pote- stas a Christo data Petro.

Matth. xiii. 18. Et mandatum de confirma- tis in fide fra- tribus. Luc. xxii. 32.

Potestatem ligandi atque solvendi in caelis & in terra, beato Petro ejusque successoribus auctore Deo principaliter traditam, illis Ecclesia verbis agnoscat, quibus Petrum Dominus allocutus est: Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in caelis. Ipsi quoque, & propriae firmitas, & alienae fidei confirmatio, eodem Deo auctore, praestatur, cum ad eum dicitur: Rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, Petre: & tu aliquando conversus confir- ma fratres tuos. Oportet ergo nos, qui li-

cet indigni, Petri residere videmur in loco, prava corrigere, recta firmare, & in omni Ecclesia ad interni arbitrium Judicis sic disponenda disponere, ut de vultu ejus iudicium nostrum prodeat, & oculi nostri videant aequitatem. Tuis igitur, frater charissime Guido, ju- stis petitionibus annuentes, Sanctam Viennensem Ecclesiam, cui auctore Deo praesides, Apostolicae Sedis auctoritate munimus. Mansuro itaque in perpetuum decreto, videlicet Gratiano- polis, Valentina, Dia, Alba, quae & Vivarium dicitur, Geneva, Maurienna, Sanctae Viennensis Ecclesiae tamquam Metropolitanae jure perpetuo debeant subjacere. Porro Tarentasiam ita semper sub Primatu Viennensis Ecclesiae permanere decernimus, sicut a sanctis praedecessoribus nostris Leone, Nicolao, atque Urbano noscitur constitutum: Abbatis quoque tam intra quam extra Urbis Viennensis moenia sitas, tuae fraternitati regendas disponendaque committimus. Praeterea statuimus, ut quaecumque praedia, quaecumque dona, vel a Romanis Imperatoribus, vel a Burgundiae Regibus, tuae Ecclesiae data vel reddita sunt, quaecumque hodie possidet, sive in futurum juste & canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus, & illibata permaneant. Ad haec tam suprano- minatorum praedecessorum nostrorum, quam & ceterorum Catholicorum Sedis Apostolicae Pontificum privilegia, de jure, seu possessione Viennensis Ecclesiae edita, nos quoque praesentis Decreti auctoritate, firma integraque perpetuo permanere decernimus. Pallio ad Missarum tantum solemnia illis solummodo diebus uti fraternitas tua meminerit, qui tuis praedecessori- bus Romanae auctoritate Ecclesiae concessi sunt: cujus te volumus per omnia genium conser- vare. Hujus enim indumenti honor humilitas atque justitia est. Tota ergo mente fraternitas tua se exhibere festinet in prosperis humilem: & in adversis, si quando adveniunt, inveniat cum justitia recta, amica bonis, perveris con- traria; nullius unquam faciem pro veritate loquente premens: misericordiae operibus ju- xta virtutem insistere cupiens: infirmis com- patriens: benevolentibus congaudens: de alienis gaudiis tanquam de propriis exultans: in corri- gendis vitiiis pie saeviens: in fovendis virtutibus auditorum animos demulcens: in ira iudicium sine ira tenens: in tranquillitate severitatis ju- ste censuram non deserens. Haec est, frater charissime, pallii dignitas, quam si sollicite servaveris, quod foris accepisse ostenderis, in- tus habebis. Fraternalitatem tuam superna mi- serationis dignatio per tempora longa conser- vet incolumem. Scriptum per manum Petri No- tarii regionarii sacri Palatii (a).

In omnibus judicandis seendum aequitatem.

Ecclesia suffraganea Viennensis Archiepiscopatus

Tarentasensis quoque Ecclesia Viennensi subiecta.

Cui bona omnia, ac dona- tiones.

Item privile- gia, & jura confirmantur.

Pallium Gui- doni Archiep. conceditur.

Et monitaque dam dantur saluberrima.

(a) Primo Pontificatus Paschalis anno datas allatas literas, non negaverit, qui quis advertent anno 1100. venisse in Angliam Guidonem suum Viennensem Archiepiscopum, funditum legatione totius Britanniae ex praecipto & auctoritate Apostolicae Sedis, ut inquit Eadmerus lib. 3. Novorum cap. 11.

Con-

II.

Confirmatio honorum omnium ac possessionum, ad Eduensem Ecclesiam pertinentium.

Paschalis Servus Servorum Dei, dilecto fratri Norigaudo, ejusque successoribus canonice substituendis, in perpetuum.

Exordium.

CUM Divini dispensatione iudicii ad hu- jus officii gradum, licet indigni, pro- moti simus, ut Apostolorum Principis vices in Ecclesiae regimine teneamus, elaborandum no- bis est, & annitendum omnino, ut in constituendis Ecclesiasticis negotiis ejus monita & institu- tiones devotione fidelissima, & fide devotissi- ma amulemur, cujus fides praecipua, & dilectio spectata Domino extitit, adeunt in ejus singula- riter fidei stabilitate immobili, pretioso Sanguine redemptam, suam Dei Filius statuere & confir- mare voluerit Ecclesiam, dicens: Tu es Petrus & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam. Cui etiam tantam potestatis praerogativam con- cessit, ut ejus arbitrio in caelo, & in terra, vel liganda ligarentur, vel solvenda solverentur. Quam potestatis suae successorem ipse B. Cle- menti, & per eum omnibus concessit, qui ejus Sedi iuste praesidere, & Ecclesiam Dei canonica studuerint ordinatione disponere. Cujus nos fidei auctoritate muniti, tibi, dilecte frater Norigaude, omnibusque tibi canonice successoribus, confir- mamus omnia, quae ad Eduensem Ecclesiam, in qua te canonice credimus ordinatum, pertinere videntur, tam in Ecclesiis, Parochiis, Coemete- riis, presbyteriis, cunctisque ecclesiasticis ordi- nibus, quam etiam praediis, aliisque omnibus possessionibus, mobilibus, quae acquisita sunt, vel iuste acquiri poterunt, ut haec omnia tibi tuisque successoribus ita libere possidere liceat, sicut antecessor tuus in uno die ante suum obitum quiete & iuste possidisse probatur. Illud autem Apostolica auctoritate statuimus, ut nulli presbytero vel viventi vel morienti, seu ad aliam Religionem, vel ad qui etiam vitam trans- eunt, liceat res, quas a die ordinationis suae in Ecclesia, in qua est ordinatus, conquirere poterit, auferre vel minuere; sed intacta ea & illibata in ipsa, in qua conquisita sunt, permittat Ecclesia remanere. Illos etiam, qui a vobis excommuni- cati, vel ab officiis divinis pro suis fuerint exce- sibus remoti, ne aliquis in communionem recipere, vel in officium praesumat restituere, eadem auctoritate prohibemus. Statuimus quoque, ut pro sepulture quidem loco vel spatio nullum penitus ab aliquo pretium exigatur: pro redemptione vero peccatorum, morientes, in Ec- clesia, in qua fidei Sacramenta acceperint, elec- mosynam dare secundum Apostolica decreta sta- tuimus omnino & confirmamus. Si quis autem ad aliam, vivens sive moriens, se conferre vo- luerit, de eo, quod pro salute animae suae dare disposuerit, secundum apostolica decreta, matri- ci Ecclesiae partem relinquat. Si qua sane ecclesi-astica secularisve persona contra hanc nostrae con- stitutionis paginam praesumptuose venire tenta- verit, hujusmodi, ut sacrilegii reum, a limini- bus Sanctae Dei Ecclesiae arcendum judicavimus. Cunctis autem eidem Ecclesiae iusta servantibus

Summi Pon- tificis B. Pe- trum in fide debent emu- lari.

Matth. xvi. 18.

Potestas in eisdem ab il- lo derivata.

Confirma- tur bona hu- jus Ecclesiae.

Datoque de- creto pro ejus immunitate.

Nonnulla conceduntur privilegia.

Solite clau- sulae, pgaam praemiumve irrogantes.

fit pax Domini Nostri J. C. quatenus & hic fru- ctum bonae actionis percipiant, & apud bonorum Retributorem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Scriptum per manum Johannis Scrinarii Sa- cri Lateranensis Palatii. Ego Paschalis Episcopus S. Ecclesiae subscripsi &c.

Datum Laterani per manum Leonis Scri- ptoris XVIIII Cal. Maii. Ind. VIII. anno Domi- nice Incarn. MC. Pontificatus autem D. Pascha- lis Secundi Papae, primo.

PP. subsci- ptio.

Dar. die 14. Aprilis anno Dom. 1100. Pontif. ann. 1.

III.

Monasterium Cistercii Monachorum S. Benedicti, in Dicecesi Cabilonen. nuper institutum, sub Sedis Apostolicae protectione suscipitur.

Paschalis Episcopus Servus Servorum Dei, ve- nerabili filio Alberico novi Monasterii Abbati, quod in Cabilonen. Parochia situm est, ejusque successoribus regulariter substituendis, in per- petuum, salutem & Apostolicam benedictionem.

Desiderium, quod ad religiosum propo- situm, & animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo, sine aliqua est dilatio- ne complendum.

Unde nos, o filii in Domino dilectissimi, citra difficultatem omnem vestrarum precum petitionem admittimus, quia Religioni vestrae perno congratulamur affectu.

§.1. Locum igitur illum, quem inhabitandum pro quiete monastica elegistis, ab omnium mortali- um molestiis tutum ac liberum fore sancimus; & Abbati illi perpetuo haberi, ac sub Apo- stolicae Sedis tutela specialiter protegi, quamdiu vos & successores vestri in ea, quam hodie obser- vatis, disciplinae ac frugalitatis observantia per- manseritis: salva Cabilonen. Ecclesiae canonica reverentia.

§.2. Praesentis itaque decreti pagina interdici- mus, ne cuiquam omnino persona liceat statum vestrae conversationis immutare, neque vestri, quod novum dicitur, Cenobii Monachos sine regulari commendatione suscipere: neque Congregatio- nem vestram astatu quibuslibet, aut violentiis perturbare.

§.3. Eam sane controversiae decisionem, quam inter vos & Molifmensis Claustrii Monachos fra- ter noster Lugdun. Episcopus, tunc Apostolicae Sedis Vicarius, cum Provinciae suae Episcopis, ali-isque religiosi viris, ex praecipto praedecessoris nostri Apostolicae memoriae Urbani II. impetravit, nos tamquam rationabilem ac laudabilem confir- mamus.

§.4. Vos igitur, filii in Christo dilectissimi ac desideratissimi, meminisse debetis, quia pars vestri saeculares latitudines, pars ipsas etiam Monasterii laxioris minus austeras angustias, reli- quis. Ut ergo hac semper gratia digniores cen- seamini, Dei semper timorem & amorem in vestris cordibus habere satagite, ut quanto a saecularibus tumultibus & deliciis liberiores estis, tanto amplius placere Deo totius mentis & animae virtutibus anheletis.

§.5. Sane si quis in crastinum Archiepiscopus aut

Exordium.

Monast. Ci- stercii sub pro- tectione Sedis Apost. susci- pitur.

Perturbari prohibetur.

Concordia cum Monast. Molifmen. co- firmatur.

Horatio pa- storalis.

P

aut

Bull. Rom. Tom. II.